

Handläggare
Johan Eriksson
Telefon: 08-50806169

Till
Kommunstyrelsen

Remiss om förslag till ändring av förordningen (SKOLFS 2018:50) om läroplan för förskolan

Svar på remiss från kommunstyrelsen dnr KS 2024/392

Förvaltningens förslag till beslut

Bromma stadsdelsförvaltning överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet ”Remiss avseende förslag till ändring av förordningen (SKOLFS 2018:50) om läroplan för förskolan” till Bromma stadsdelsnämnd för ett kontorsyttrande.

Kommunstyrelsen vill ha yttrandet senast 2024-04-11 och anstånd beviljas inte från Skolverket.

Ändringarna i läroplanen för förskolan som föreslås av Skolverket fokuserar på att digitala lärverktyg inte ska ha samma utpekade roll som i tidigare författning. Med bakgrund i WHO:s rapport om skärmar och stillasittande så har Skolverket även utvecklat stycken om läsmiljöer och fysisk aktivitet. Förvaltningen tycker att de nya formuleringarna är bra men ser risker i att modellen av styrningen i förskolan kan påverkas, att forskningsläget kring digitala lärverktyg är knapphändig samt att konsekvenserna för barn i behov av särskilt stöd eller barn med annat modersmål kan bli negativa.

Förvaltningens förslag till beslut är att förvaltningen överlämnar kontorsyttrandet till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund/Ärendet

Regeringen gav i oktober 2023 uppdrag till Skolverket att göra en översyn av området digitalisering i förskolans läroplan (Lpfö 18). Inriktningen på uppdraget var att det inte ska finnas krav på att digitala lärverktyg ska användas i förskolan och att användning av sådana ska ske selektivt utifrån tydligt vetenskapligt stöd och

dokumenterat pedagogiskt mervärde.¹ Skolverkets uppdrag ska redovisas i juni 2024 och i detta arbete presenterar myndigheten ett förslag på ny text till läroplanen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för förskola.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förstärkt ansvar hos förskolläraren

Skolverkets förslag till förändring i läroplanen följer mycket strikt regeringsuppdraget och myndigheten har därför ersatt stycken där det tidigare förekommit formuleringar kring digitala verktyg. Skolverkets formuleringar har därmed också blivit mer allmänna och pekar heller inte ut specifika lärverktyg. I omformuleringarna har även den enskilde förskollärarens ansvar och autonomi blivit skarpare formulerat och kan därmed förstås som att det ligger inom professionens kompetens att göra bedömningar om vilka lärverktyg som är lämplig att använda i olika situationer. Förvaltningen ser positivt på formuleringar som stärker professionen och lyfter fram dess vikt inom undervisningen i förskolan. Förvaltningen vill dock också framhålla rektors ansvar att leda och samordna det pedagogiska arbetet i förskolan och en viss förskjutning i ansvarsfrågan skulle kunna leda till en obalans i förskolans nuvarande styrningsmodell. Speciellt på ett område som digitalisering där vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet i många fall saknas eller inte ger ett entydigt svar. Skolverket själva konstaterar i sin konsekvensutredning att forskningsläget på området inte är samstämmigt och att evidens saknas.²

Lek är grunden för utveckling, lärande och välbefinnande

Skolverket har i sitt reviderade förslag kompletterat delarna kring lekens betydelse med att även inkludera rörelse. Förvaltningen ser positivt på att Skolverket även lyfter in vikten av rörelse och fysisk aktivitet då detta ämne rimmar väl med stadens egna riktlinjer samt stadsdelens egna policys inom området. Skolverket har här valt att lyfta den fysiska aktiviteten som en del i det uppdrag regeringen gett myndigheten med tydlig utgångspunkt i WHO:s rekommendationer.³ Förvaltningen vill dock lyfta att användning av digitala verktyg sällan är synonymt med stillasittande på det sätt

¹ <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2023/10/regeringen-vill-ta-bort-kravet-pa-digitala-larverktyg-i-forskolan/>

² Konsekvensutredning, Skolverket, Dnr 2024:848

³ WHO, *Guidelines on physical activity, sedentary behaviour and sleep for children under 5 years of age*, 2020.

som WHO lyfter i sin rapport. I många delar av undervisningen där förskolan använder digitala lärverktyg sitter barnen redan stilla. Exempelvis så rör sig barn inte mer i användningen av ett analogt mikroskop än ett som är kopplat via en lärplatta till en projektor. Projicering till stor skärm kan till och med stimulera till mer rörelse då barnen lättare kan gå fram och visa eller ställa sig i projiceringen. Detta stimulerar också till en vidare diskussion då alla barnen kan prata utifrån en gemensam bild något som en analog individuell upplevelse inte skulle kunna bidra med. I andra sammanhang kan digitala verktyg användas för att locka till fysisk aktivitet så som dans eller gymnastik. WHO generaliserar skärmanvändning till ett passivt tittande men i Brommas förskolor är det kausala sambandet i stället omvänt. Passiv konsumtion av media framför en skärm är snarare ett starkt uttryck för när digitala enheter används på fel sätt.

Kommunikation och skapande

Skolverkets formuleringar lyfter tydligare fram vikten av läsmiljöer samt vikten av högläsning som arbetssätt för att främja språkutveckling. Förvaltningen ställer sig positiv till dessa formuleringar kring språkutveckling. Förvaltningen vill dock lyfta fram de stora fördelarna inom området med digitala lärverktyg som kan användas i kombination med andra verktyg. För barn med minoritetsspråk eller barn med annat modersmål än svenska är tillgången på litteratur mycket smidigare digitalt än att exempelvis köpa eller låna fysiska exemplar. För barn i behov av särskilt stöd är tillgången till digitala kommunikationshjälpmedel en förutsättning för att kunna delta i förskolans undervisning. Förvaltningen instämmer i Skolverkets egen konsekvensanalys⁴ där SPSM (Specialpedagogiska skolmyndigheten) lyfter att borttag av kravet på digitala lärverktyg minskar förskolornas förutsättningar att ge stöd till barn i behov av särskilt stöd. Förvaltningen instämmer också i Skolverkets egen konsekvensanalys i att borttag av digitala lärverktyg riskerar att begränsa tillgången till material på modersmål eller minoritetsspråk och därmed också begränsar barnens möjlighet i att utveckla sitt språk.

Förslag till beslut

Förvaltningen överlämnar kontorsyttrandet till kommunstyrelsen som svar på remissen

Susanna Halldin Olsson
Stadsdelsdirektör
Bromma stadsdelsförvaltning

Susanne Karlsdotter
Skolchef
Bromma stadsdelsförvaltning

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Susanna Halldin Olsson, Stadsdelsdirektör	2024-04-04
Susanne Karlsdotter, Skolchef	2024-04-04